

Yeşil Liderlik Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi

A Bibliometric Analysis of Green Leadership Research

Derya Dinçer Gültekin^{a*}

^a Öğr.Gör.Dr., Trakya Üniversitesi, Uzunköprü Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Edirne/Türkiye, deryadincer@trakya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9648-7244

MAKALE BİLGİSİ

ÖZ

Makale Türü

Araştırma Makalesi

Anahtar Kelimeler

Yeşil Liderlik
Web of Science
WoS
Bibliyometrik Analiz

Geliş Tarihi : 29 Ekim 2025

Kabul Tarihi: 04 Nisan 2026

Çevresel sürdürülebilirliğin ön plana çıkmasıyla birlikte, yeşil liderlik; çevre dostu davranışların benimsenmesi, çevresel performansın artırılması ve kurumsal sosyal sorumluluğun güçlendirilmesi gibi birçok boyutta stratejik önem kazanmıştır. Bu çalışmada yeşil liderlik kavramının literatürdeki gelişimini, eğilimlerini ve temel temalarını bibliyometrik analiz yöntemiyle inceleyerek alanın mevcut durumunu ve gelecekteki araştırma yönelimlerini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Web of Science veri tabanında 2000-2025 yılları arasında yayımlanan 457 akademik çalışma, VOSviewer yazılımı kullanılarak bibliyometrik eşleştirme, atıf ve anahtar kelime analizleriyle değerlendirilmiştir. Bulgular, yeşil liderliğe dair akademik üretimin özellikle 2020 sonrasında belirgin bir artış gösterdiğini ve “*green transformational leadership*”, “*green innovation*” ve “*environmental performance*” gibi kavramların literatürde öne çıktığını ortaya koymaktadır. Çin ve Malezya literatüre önemli katkılar sağlarken, Kazakistan ve İspanya iş birliği ağlarında merkezi bir konumda yer almıştır. Çalışmanın, yeşil liderliğin çevresel sürdürülebilirlik, inovasyon ve örgütsel kültür gibi çok boyutlu alanlarla ilişkisini vurgulayarak, gelecekteki araştırmalara yönelik önemli yönlendirmeler sunacağı öngörülmektedir.

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article Type

Research Article

Keywords

Green Leadership
Web of Science
WoS
Bibliometric Analysis

Received: Oct, 29, 2025

Accepted: Apr, 04, 2026

With the growing emphasis on environmental sustainability, green leadership has gained strategic importance in various dimensions such as the adoption of eco-friendly behaviors, the enhancement of environmental performance, and the strengthening of corporate social responsibility. This study aims to examine the development, trends, and key themes of the concept of green leadership in the literature through a bibliometric analysis, revealing the current state of the field and future research directions. A total of 457 academic studies published between 2000 and 2025 in the Web of Science database were analyzed using VOSviewer software through bibliometric mapping, citation, and keyword analyses. The findings indicate a notable increase in academic output on green leadership, particularly after 2020, highlighting concepts such as “*green transformational leadership*,” “*green innovation*,” and “*environmental performance*” as prominent in the literature. While China and Malaysia have made significant contributions to the literature, Kazakhstan and Spain have occupied central positions within collaboration networks. The study is expected to provide valuable insights for future research by emphasizing the multidimensional relationships of green leadership with areas such as environmental sustainability, innovation, and organizational culture.

Extended Abstract

Aim: In recent years, the concept of green leadership has gained strategic importance in the context of environmental sustainability, organizational responsibility, and sustainable innovation. As organizations are increasingly expected to adopt eco-friendly strategies and enhance their environmental performance, leadership practices have become a crucial determinant of sustainable transformation. The aim of this study is to analyze the development, intellectual structure, and thematic evolution of the concept of green leadership in the academic literature. By using a bibliometric analysis approach, the study seeks to identify publication trends, influential authors,

* Sorumlu Yazar / Corresponding Author

Atıf/Cite as: Dinçer Gültekin, D. (2026). Yeşil Liderlik Araştırmalarının Bibliyometrik Analizi. *Uluslararası Ekonomi, İşletme ve Politika Dergisi*, 10(1), 313-332. <https://doi.org/10.29216/ueip.1813228>

Bu makale, [Creative Commons Atıf \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) lisansının hüküm ve koşulları altında dağıtılan açık erişimli bir makaledir. / This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the [Creative Commons Attribution \(CC BY\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) license.

countries, and key research themes, as well as to explore the multidimensional relationships between green leadership, sustainability, and organizational performance.

Methods: This study employs a bibliometric analysis based on data obtained from the Web of Science (WoS) Core Collection for the period 2000–2025. A total of 457 academic publications containing the keyword “*green leadership*” were analyzed using VOSviewer software, which enables the visualization of bibliographic coupling, citation, and keyword co-occurrence networks.

The study maps the intellectual structure of the field through the examination of relationships among documents, authors, and countries. Additionally, temporal mapping techniques were applied to identify thematic shifts and research trends over time. The analysis also incorporates related concepts such as green transformational leadership, sustainable leadership, and environmental leadership to provide a comprehensive understanding of the field’s conceptual development.

Findings: The bibliometric results reveal a substantial increase in scholarly attention to green leadership, particularly after 2020, demonstrating a growing academic recognition of the subject. The majority of publications fall within the disciplines of Environmental Sciences, Green Sustainable Science and Technology, and Management.

The analysis identifies China and Malaysia as the most productive countries in terms of publication output, while Spain and Kazakhstan occupy central positions in the global collaboration network. Thematic mapping results highlight “*green transformational leadership*,” “*green innovation*,” “*environmental performance*,” and “*green organizational culture*” as the most prominent research clusters. Over time, the focus of the literature has shifted from general sustainability and environmental leadership themes toward more integrated frameworks that link environmental performance, organizational innovation, and corporate culture.

Conclusion: The findings of this study demonstrate that green leadership has evolved into a multidimensional and interdisciplinary field that connects environmental sustainability with innovation, organizational transformation, and long-term corporate performance. Green leadership not only promotes environmentally responsible behaviors but also acts as a strategic capability that enhances competitiveness and sustainable growth.

The bibliometric evidence indicates an expanding global research network, especially among Asian and European scholars, signifying the increasing internationalization of the field. Future research should further investigate the mediating effects of green innovation, organizational culture, and corporate social responsibility on the relationship between green leadership and sustainability outcomes. The study contributes to the literature by providing a comprehensive overview of the scientific landscape of green leadership and by offering insights that may guide future empirical and theoretical studies in the field.

1. Giriş

Günümüzde sürdürülebilirlik, çevresel bilinç ve kurumsal sorumluluk kavramları, hem akademik dünyada hem de uygulamalı alanlarda giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bu dönüşümün bir sonucu olarak, çevreye duyarlı yönetim anlayışlarının geliştirilmesi bir gereklilik haline gelmekte ve örgütlerde çevre odaklı stratejilerin benimsenmesinde ve uygulanmasında liderliğin rolünü öne çıkarmaktadır. Bu da liderliğin çevresel sürdürülebilirlik ilkesine dayalı olarak karar alma süreçlerini yönlendirmeleri, çalışanları çevreci davranışlara teşvik etmeleri ve kurum kültürünü bu doğrultuda şekillendirmeleri olarak ifade edilebilecek yeşil liderlik kavramını gündeme getirmektedir.

Yeşil liderlik alanında yapılan akademik çalışmalar son yıllarda önemli bir artış göstermektedir. Ancak, bu çalışmaların genel yönelimlerini, anahtar temalarını, üretken yazar ve kurumları, işbirliği ağlarını ve araştırma eğilimlerini sistematik bir biçimde inceleyen kapsamlı analizlere olan ihtiyaç devam etmektedir. Bu noktada, literatürdeki bilgi birikiminin haritalandırılması ve mevcut durumun değerlendirilmesi amacıyla bibliyometrik analiz yöntemi etkili bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yeşil liderlik alanında yapılan akademik çalışmaları kapsamlı bir şekilde analiz etmek ve bu alandaki literatürün nasıl şekillendiğini ortaya koymaktır. Bu doğrultuda, 2000-2025 yılları arasında Web of Science (WoS) veri tabanında yer alan 457 çalışma incelenmekte ve bibliyometrik analiz yöntemiyle değerlendirilmektedir. Çalışmada yeşil liderlik literatürüne ilişkin yayınların sayısal analizi yapılarak; en etkili yazarlar, makaleler ve ülkeler bilimsel haritalama teknikleriyle tespit edilmektedir. Bunun yanı sıra, yeşil liderlik, sürdürülebilir liderlik ve çevresel liderlik gibi öne çıkan temalar üzerinden literatürdeki yönelimleri bütüncül bir yaklaşımla incelemektedir.

Çalışmanın birinci bölümde literatür incelemesi yapılmaktadır. İkinci bölümde araştırmanın yöntemi detaylı olarak açıklanmaktadır. Üçüncü bölümde, yeşil liderlik konusundaki akademik literatürün bibliyometrik analizi yapılmakta ve elde edilen bulgular sunulmaktadır. Bulguların analizi sonucunda ortaya çıkan temel eğilimler, en etkili yazarlar ve ülkeler kapsamlı bir şekilde değerlendirilmektedir. Dördüncü ve son bölümde ise çalışmanın sonuçları özetlenerek, literatüre katkıları ve gelecekte yapılacak çalışmalara yönelik öneriler sunulmaktadır.

2. Literatür Taraması

Liderlik kavramı çeşitli şekillerde tanımlansa da özünde bir “güç iradesi” barındırmaktadır. Çalışma disiplini geliştirmek, insanlarla kurulan ilişkilerde belirleyici bir tavır takınmak, etkili hitabet ve yetkiyi yerinde kullanmak, sabırlı ve cesaretli davranmak, erdemli ve basiretli olmak, bir kişinin kurumsal veya örgütsel hedeflere ulaşmayı kendine amaç edinmesinde temel belirleyici unsur olarak güç iradesini ortaya koymaktadır (Akdemir, 2008: 63). Liderlik, kurumsal sürdürülebilirliğe bağlılığı şekillendirmede, çalışan davranışlarını yönlendirmede ve çevreye duyarlı bir örgüt kültürü oluşturma sürecinde önemli bir rol üstlenmektedir (Udin vd., 2025: 2331).

Çevreci yaklaşımları ifade etmek üzere kullanılan “yeşil” kavramı, çevresel politikaların geliştirilmesini ve uygulanmasını nitelikle birlikte, doğal çevre ile sosyal ve ekonomik çevreyi bütünleşik biçimde değerlendirmeyi amaçlayan sürdürülebilirlik anlayışını temsil etmektedir (Kerse vd., 2021: 1578).

Son yıllarda, liderlik yaklaşımlarının çevre koruma perspektifiyle değerlendirilmesiyle birlikte “yeşil liderlik” kavramının önem kazandığı gözlemlenmektedir. Yeşil liderliğin kurumsal düzeydeki etkisini anlamak, bu alandaki literatürün çok disiplinli yapısından kaynaklanan çeşitliliği dikkate alarak araştırma süreçlerini, tematik odakları ve gelecekteki çalışma alanlarını analiz etmeyi gerekli kılmaktadır (Zhong vd., 2025: 378). Bu bağlamda, çevreye duyarlı yönetim anlayışları içerisinde öne çıkan yaklaşımlardan biri olan yeşil dönüştürücü liderlik; çalışanları çevresel hedeflere ulaşmak için motive etmek, beklenenin ötesinde bir çevresel performans sergilemeleri için onları teşvik etmek ve çevre dostu davranışları içselleştirmelerini sağlamak üzere liderlik sergilemeyi gerektirmektedir (Kerse vd., 2021: 1576; Al Zaabi vd., 2025; Syarifuddin vd., 2025; Ahsan, 2025).

Yeşil liderlik, çevreye, yeşil inovasyona ve sürdürülebilirliğe odaklanan bir liderlik yaklaşımıdır. Küresel bir öncelik haline gelen yeşil ve dijital dönüşüme odaklanmaktadır ve çevresel farkındalığa dayalı yönetim ve liderlik becerilerini birleştirmektedir. Yeşil liderlik, çevresel etkiyi azaltma, kaynak verimliliğini artırma ve uzun vadeli ekolojik dengeyi koruma hedefleriyle uyumlu kararlar almayı içermektedir. Bu liderlik tarzı, yalnızca çevre dostu politikaların uygulanmasını değil, aynı zamanda bu politikaların kurumsal strateji ve kültürle bütünleştirilmesini de gerektirmektedir ve çevre sorunlarına duyarlılık gösteren, sürdürülebilir uygulamaları teşvik eden

ve toplumun genel refahını öne çıkaran bir yaklaşımı benimsemektedir. Yeşil liderlik, çevre korumayı küresel seviyede benimseyen ve sürdürülebilir kalkınma için bir araç olarak gören liderlik tarzıdır (Sezer ve Kurtulgan, 2024: 164). Çevresel bilgi, yeşil entelektüel sermaye ve sürdürülebilirliğe yönelik liderlik taahhüdü, yeşil liderlik yaklaşımının temel bileşenlerini oluşturmaktadır; yeşil liderlik ise bu unsurları inovasyonu ve örgütsel farklılaşmayı teşvik etmek amacıyla etkin bir şekilde harekete geçirmektedir (Ahsan, 2025). Yeşil liderler, çalışanların çevresel tutum ve davranışlarını olumlu yönde etkilemede önemli bir role sahiptir. Bu liderler, çalışanların çevreye yönelik duyarlılığını artırmakta ve çevresel sürdürülebilirliği destekleyecek yenilikçi çözümler üretmelerine imkân tanımaktadır (Lusiani vd., 2020: 1353). Yeşil liderler, çalışanların çevre odaklı davranışlarını destekleyerek onları örgütsel yarar sağlayacak faaliyetlere yönlendirmekte ve sürdürülebilir kalkınmayı hedefleyen bakış açısıyla düşünmelerini ve karşılaştıkları sorunlara yenilikçi çözümler geliştirmelerini teşvik etmektedir. Liderin çalışanlarıyla kurduğu olumlu ilişkiler, onların yeşil değerlere bağlılığını artırmakta ve çevresel konulara yönelik farkındalıklarını güçlendirmektedir (Lusiani vd., 2020: 1353).

Chen ve Chang (2013), yeşil dönüşümsel liderliği, liderlerin takipçilerini beklenen çevresel performans seviyelerinin ötesinde performans göstermeye motive eden ve onları çevresel hedeflerine ulaşmaları için ilham veren davranışları olarak tanımlamak için Bass (1998) ve Gardner ve Avolio'ya (1998) atıfta bulunmaktadır (Torun, 2023: 42). Robertson ve Barling (2013), yeşil dönüşümsel liderlik yaklaşımını, tüm liderlik içeriğinin çevre dostu ve yeşil girişimleri desteklemeye odaklandığı dönüşümsel liderliğin bir tezahürü olarak tanımlamaktadır (Tuna & Yıldız, 2023: 63). Yeşil dönüşümsel liderlik, takipçilerini çevresel hedeflere ulaşmaları için motive eden ve takipçilerine beklenen çevresel performans düzeylerinin ötesinde performans göstermeleri için ilham veren liderlerin davranışı olarak tanımlanmaktadır. Yeşil transformasyonel liderlik, çalışanları çevre dostu davranışlar sergilemeye teşvik etmeyi, onları çevresel hedefler doğrultusunda motive etmeyi ve yeşil değerleri liderlik anlayışının temel bir unsuru olarak benimsemeyi ifade etmektedir (Chen vd., 2014: 6605-6606; Yücebalkan, 2020: 393). Yeşil dönüşümcü liderler, rol model olarak hareket ederek çalışanları çevresel sorumluluk bilinciyle davranmaya teşvik etmekte ve böylece örgüt içinde yeşil bir kurum kültürü inşa etmektedirler (Udin, vd., 2025: 2331).

3. Yöntem

Bibliyometrik analiz, makale başlıkları, anahtar kelimeler, yazar bağlantıları ve bilimsel yayınlardaki referanslar gibi bibliyografik verileri incelemek için kullanılan sistematik ve nicel bir yöntemdir. Araştırmacıların ülkelerin, kurumların ve bireylerin bilimsel üretkenliğini değerlendirmelerine ve aynı zamanda uluslararası iş birliği modellerini haritalamalarına olanak tanımaktadır (Dalkılıç, 2025: 542; Sabando-Vera vd., 2025: 3). Bibliyometrik araştırmalar, bir alanda ölçütlerin tanımlanmasına, bilimsel verimliliğin değerlendirilmesine ve araştırılması gereken yeni yönlerin belirlenmesine katkı sağlayabilmektedir. Bu metodoloji, araştırılan alanın gelişimine ve araştırmacıların çalışmalarının etkisinin değerlendirilmesine yönelik önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır (Kuh & Erdem, 2024: 70). Bibliyometri disiplini bilgi kaynaklarını ölçmeye ve analiz etmeye yönelik olarak matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kullanıldığı, disiplinler arası bir araştırma yaklaşımını temsil etmektedir (Cavlak vd., 2024: 1327). Bibliyometrik analiz yöntemi, belirli bir araştırma konusu kapsamında üretilmiş yayınların sistematik biçimde taranmasını, verilerinin toplanmasını, bu verilerin nicel analiz teknikleriyle değerlendirilmesini ve bu süreçler aracılığıyla alana yönelik bilimsel eğilimlerin ortaya konulmasını sağlamaktadır. Bilim haritalama tekniği, bibliyometrik analizde kullanılan güncel tekniklerden biridir. Bu teknik, çeşitli görsel analitik araçlarla elde edilen ve değerlendirilen verileri işledikten sonra bilimsel verilerdeki ve teorilerdeki desenler, eğilimler ve değişimler görselleştirmekte ve sunulabilmektedir (Chen, 2017: 3; Cobo vd., 2011: 1383 ; Akkuş, 2023: 33; Balkan Akan, 2025: Nirwal & Bhardwaj, 2025; Doan & Wu, 2025).

Bu çalışmada, bibliyometrik analizleri kolaylaştırarak bilimsel haritalama sürecini destekleyen VOSviewer yazılımı kullanılmıştır. VOSviewer, büyük veri kümelerinden anlamlı bilgiler çıkarmaya yardımcı olan, özellikle grafiksel temsile ve görselleştirmeye odaklanan bir metin madenciliği aracıdır. SPSS ve Pajek gibi diğer yazılımlarla kıyaslandığında, VOSviewer'ın en önemli avantajı, geniş veri setlerini daha sade, anlaşılır ve yorumlanabilir bir biçimde görselleştirebilmesidir (Van Eck & Waltman, 2013: 3-5). Bibliyometrik analiz, metin madenciliği kapsamında değerlendirilebilecek bir yöntem olarak, belirli kelime grupları arasındaki karmaşık ilişkileri ortaya koyma ve bu ilişkileri görselleştirme olanağı sunmaktadır. Bu sayede elde edilen veriler daha açık ve anlaşılır bir forma kavuşmakta ve yorumlanabilir hale gelerek anlamlı sonuçlara ulaşılmasına katkı sağlamaktadır (Artsın, 2020: 345; Ulhaq, 2024). Bibliyometrik analizler belirli yıllar arasındaki yayımların sayısının belirlenmesi açısından tanımlayıcı ve aynı zamanda yayımlanmış çalışmaların sonraki çalışmalar üzerindeki etkisini de inceleyerek değerlendirici bir işlev görmektedir (Aslancı, 2022: 5).

Bibliyometrik araştırmalar, belirli bir dönemden günümüze kadar gerçekleştirilen çalışmaların analiz edilmesiyle elde edilen veriler doğrultusunda çıkarımlar yapmayı hedeflemektedir. Bu analizler geleceğe yönelik öngörülerde bulunmaya katkı sağlamaktadır (Morris vd., 2002: 843-845). Disiplinler arası araştırmalarda, yıllar içinde ortaya çıkan eğilimlerin belirlenmesi ve akademik dergilerin odaklandığı konuların tespiti, akademisyenlerin güncel araştırma yönelimlerini daha iyi anlamalarına olanak tanımaktadır. Bu sayede, araştırmacılar çalışmalarını öne çıkan konular doğrultusunda şekillendirebilmekte ve ilgili alanlara daha fazla yoğunlaşabilmektedirler (Ağcasulu ve Yavuz, 2021: 106; Rumijati & Novianti, 2024: 136; Syarifuddin vd., 2025).

Bu çalışmada kullanılan veri seti, Web of Science (WoS) Core Collection veri tabanında “*green leadership*” terimi “*topic*” kategorisinde taranarak oluşturularak sınırlı kapsamlı bir bibliyometrik analiz sunulmaktadır. Literatürde “*Sustainable Leadership*” ve “*Environmental Leadership*” gibi kavramlar yeşil liderlik ile ilişkili ya da yeşil kesişen alanlar olarak yer almaktadır. Fakat bu terimlerin tümünü kapsayan daha geniş kapsamlı bir analiz yapılabilmesi, farklı bir metodolojik çerçeve ve özgün bir sınıflandırma sistemi gerektirmektedir. Dolayısıyla yeşil liderlik kavramına odaklanan belirli bir kavramsal çerçeve doğrultusunda ilerlenmiş ve bu alan etrafında gelişen literatürün yönelimleri detaylı bir biçimde incelenmiştir. İleride yapılabilecek çalışmalarda söz konusu kavramların bir arada değerlendirilmesi durumunda yeşil liderlik literatürüne önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. 2000-2025 yılları arası dönemi kapsayan bu taramada, atıf indeksleri olarak *SCI-Expanded*, *SSCI*, *AHCI*, *CPCI-S*, *CPCI-SSH*, *BKCI-S*, *BKCI-SSH* ve *ESCI* seçilmiştir. Çalışma kategorileri şunlardır:

Environmental Sciences	Green Sustainable Science Technology
Environmental Studies	Management
Business	Economics
Business Finance	Political Science
Communication	Ethics
Development Studies	Telecommunications
Humanities Multidisciplinary	Social Issue
Women Studies	

Yapılan arama sonucunda 457 çalışma tespit edilmiştir. Elde edilen veriler, VOSviewer yazılımı kullanılarak “*bibliyometrik eşleştirme*” ve “*atf analizi*” yöntemleriyle analiz edilmiştir. Ayrıca kelime madenciliği analizi de ilave edilmiştir.

Tablo 1: Yeşil Liderlik Çalışmasında Kullanılan VOSviewer Analiz Çeşitleri

Bibliyometrik Eşleştirme (Bibliographic Coupling)	Makaleler (Documents) Yazarlar (Authors) Ülkeler (Countries)
Atıf (Citation)	Makaleler (Documents) Yazarlar (Authors) Ülkeler (Countries)

Kaynak: Yazar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 1’de, yeşil liderlik literatürünü incelemek amacıyla kullanılan VOSviewer analiz türleri gösterilmektedir. Analizde bibliyometrik eşleştirme ve atıf analizi yöntemlerinden yararlanılmakta olup inceleme makale, yazar ve ülke düzeylerinde yapılmaktadır. Bibliyometrik eşleştirme yöntemi, çalışmalar arasındaki benzerlikleri belirlemekte; atıf analizi ise alandaki etkili yazarları ve ülkeleri ortaya koymaktadır. Bu kapsamda yapılan analizler, yeşil liderlik araştırmalarının entelektüel yapısını ve işbirliği ağlarını ortaya koymakta ve literatürdeki eğilimleri göstermektedir.

4. Analiz ve Bulgular

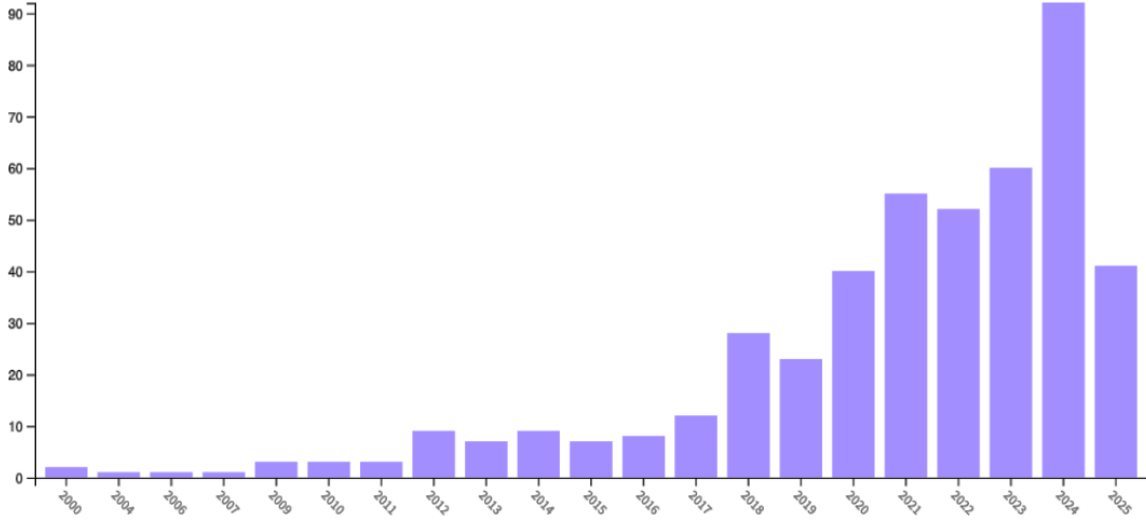
Yeşil liderlik konusuna ilişkin akademik çalışmaların disiplinler arası bir yapıya sahip olduğu görülmekte olup, bu çalışmaların farklı araştırma alanlarına göre dağılımı Tablo 2’de sunulmaktadır.

Tablo 2: Yeşil Liderlik ile İlgili Çalışmaların Kategorilere Göre Dağılımı

Kategori	Kayıt Sayısı	Toplam İçindeki Yüzdesi
Environmental Sciences	206	45.077
Green Sustainable Science Technology	185	40.481
Environmental Studies	172	37.637
Management	129	28.228
Business	80	17.505
Engineering Environmental	42	9.19
Economics	20	4.376
Regional Urban Planning	16	3.501
Development Studies	13	2.845
Education Educational Research	13	2.845
Public Environmental Occupational Health	13	2.845
Energy Fuels	10	2.188
Engineering Industrial	7	1.532
Hospitality Leisure Sport Tourism	7	1.532
Engineering Civil	6	1.313
Ethics	6	1.313
Industrial Relations Labor	5	1.094
Urban Studies	5	1.094
Business Finance	4	0.875
Construction Building Technology	4	0.875
Geography	4	0.875
Information Science Library Science	4	0.875
Operations Research Management Science	4	0.875
Political Science	4	0.875
Ecology	3	0.656

Tablo 2’de sunulan veriler, yeşil liderlik konusundaki çalışmaların disiplinlerarası bir yelpazeye yayıldığını ortaya koymaktadır. Özellikle *Environmental Sciences* (%45.08), *Green Sustainable Science Technology* (%40.48) ve *Environmental Studies* (%37.64) kategorilerinde yoğunlaşan çalışmalar, kavramın öncelikli olarak çevre bilimleri ve sürdürülebilirlik ekseninde ele alındığını göstermektedir. Bununla birlikte *Management* (%28.23) ve *Business* (%17.51) alanlarında da dikkate değer bir oranın bulunması, yeşil liderliğin yalnızca çevresel boyutuyla değil, aynı zamanda örgütsel yönetim ve iş dünyası bağlamında da önemsendiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 1: Yeşil Liderlik Çalışmalarının Yıllara Göre Dağılımı

Şekil 1’de 2000-2025 yılları arasında yeşil liderlik kavramı üzerine yapılan akademik çalışmaların yıllık dağılımı yer almaktadır. 2000-2010 yılları arasında yeşil liderlik alanında yayın üretiminin sınırlı kaldığı, 2011 yılından itibaren yayın sayısında gözle görülür bir artış yaşandığı görülmektedir. 2017 yılından itibaren ise yeşil liderlik kavramına olan ilginin belirgin şekilde arttığı, 2020 sonrası dönemde yeşil liderlik üzerine yapılan yayınların hızla çoğaldığı ve 2024 yılına gelindiğinde ise yayın sayısının zirve noktasına ulaştığı görülmektedir.

4.1. Yeşil Liderlik Çalışmalarının Bibliyometrik Eşleştirme (BE) Analizi

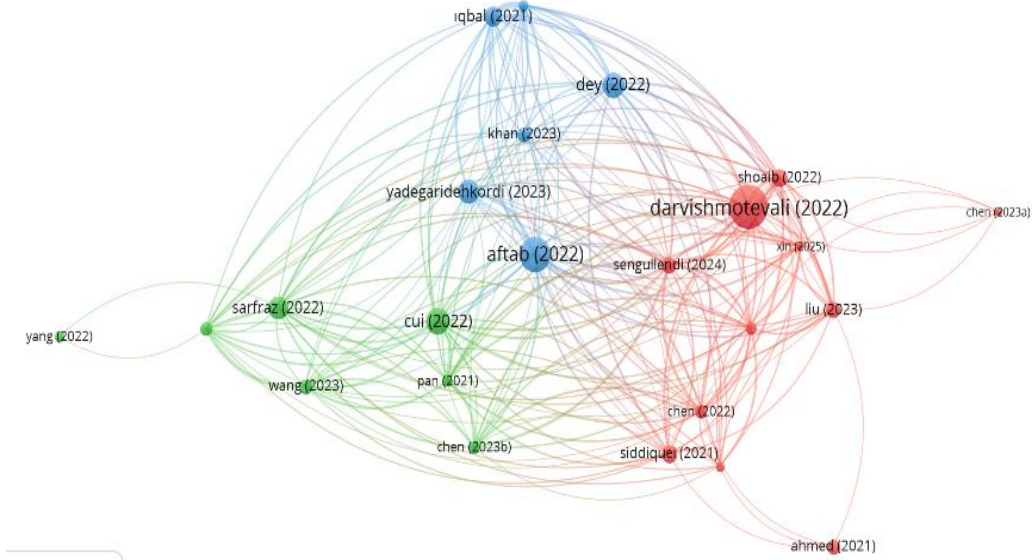
Bibliyografik eşleşme, iki çalışma arasındaki benzerliği, bu çalışmaların ortak kullandığı kaynakların sayısına dayanarak değerlendiren bir analiz yöntemidir (Zan, 2012: 23). Bu teknik, bilimsel yayınlar arasındaki ilişkileri ortaya koyarak literatürdeki bilgi akışını ve tematik yakınlıkları daha iyi kavramayı mümkün kılmaktadır. Atıf analizi ise belgeler, yazarlar, kurumlar ve ülkeler düzeyinde yapılan karşılaştırmalarla, akademik üretimin yapısını ve etkileşim ağlarını inceleme imkânı sunmaktadır (Öztürk ve Kuruthan, 2020: 10).

Bu çalışmada, bibliyometrik eşleşme yöntemi kullanılarak belgeler, yazarlar ve ülkeler arasında ilişkilere dair kapsamlı bir analiz gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular aşağıda detaylı şekilde sunulmaktadır.

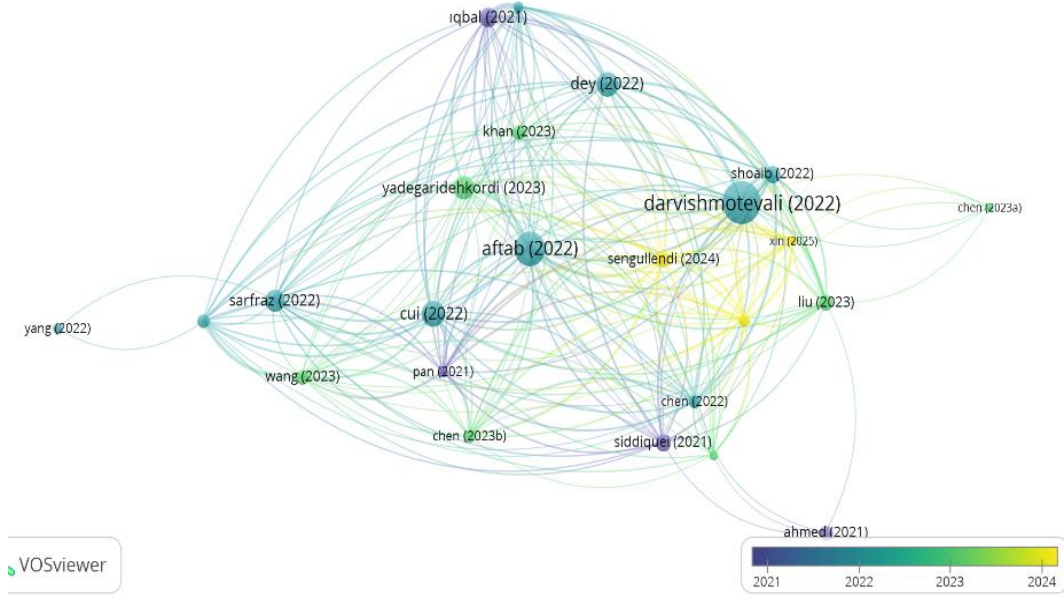
4.1.1. Yeşil Liderlik Çalışmalarının BE Makale Analizi

Aşağıda iki farklı görselleştirme (ağ haritası ve zaman haritası) VOSviewer yazılımı kullanılarak yeşil liderlik alanındaki çalışmaların dinamiklerini ve etkileşimlerini ortaya koymaktadır.

Şekil 2: Ağ Haritası

Şekil 3: Zaman Haritası

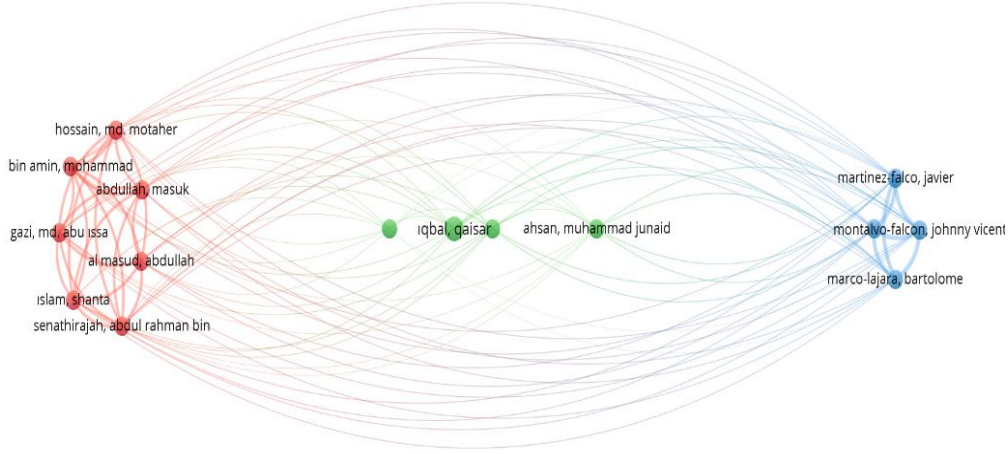
Şekil 2’de bibliyometrik eşleştirme makale analizi ağ haritası yer almaktadır. Şekilde yeşil liderlik alanındaki çalışmalar arasındaki bibliyometrik ilişkiler gösterilmektedir. Darvishmotevali (2022), grafikteki en büyük ve en belirgin düğüm olarak öne çıkmakta ve yeşil liderlik alanında yönlendirici etkisi bulunmaktadır. Iqbal (2021), Dey (2022), Aftab (2022) ve Cui (2022) gibi yüksek merkezlik derecesine sahip yazarlar yeşil liderlik alanında temel ve önemli çalışmalar yapmıştır.

Şekil 3’te yeşil liderlik literatüründe yer alan çalışmaların yıllara göre zamansal dağılımını ortaya koymaktadır. Haritada, Iqbal (2021), Siddique (2021) ve Ahmed (2021) erken dönem çalışmalarıyla ön plana çıkmakta olup, alanın teorik çerçevesinin oluşturulmasına katkı sağlamaktadır. Darvishmotevali (2022) ve Aftab (2022) tarafından yapılan çalışmalar, haritada merkezi konumda yer almakta ve yüksek düzeyde bibliyometrik etkileşim göstermektedir. Bu durum, söz konusu çalışmaların literatürde belirleyici bir konuma sahip olduğunu göstermektedir. Chen (2023), Liu (2023) ve Wang (2023) çalışmalarının yeşil liderlik alanında yeni yayınlanmış olduğu görülmektedir.

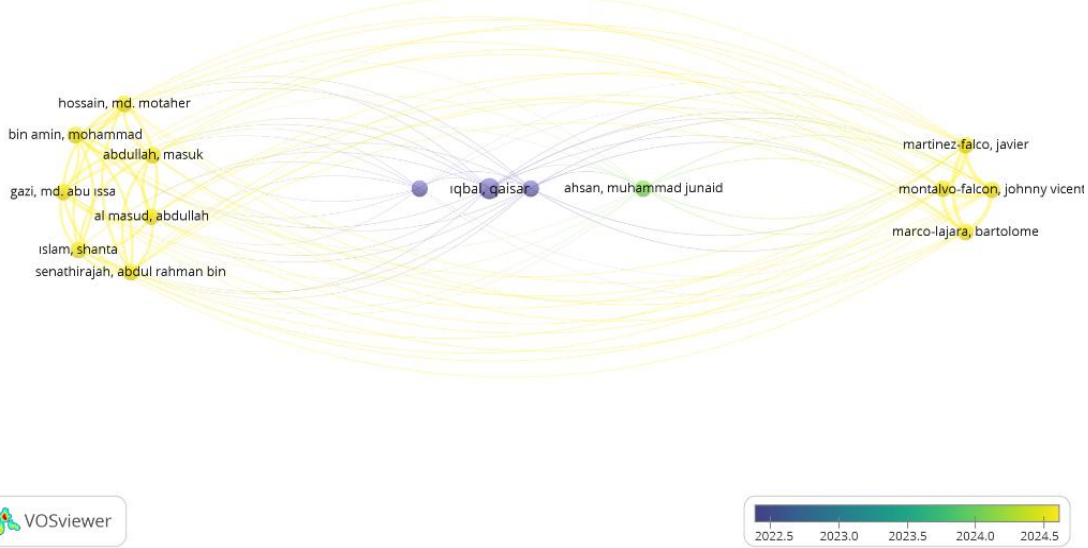
4.1.2. Yeşil Liderlik Çalışmalarının BE Yazar Analizi

Aşağıda iki farklı görselleştirme (ağ haritası ve zaman haritası) VOSviewer yazılımı kullanılarak yeşil liderlik alanındaki yazarları ve etkileşimlerini ortaya koymaktadır.

Şekil 4: Ağ Haritası

Şekil 5: Zaman Haritası

Şekil 4'te yer alan BE yazar analizi ağ haritası, yeşil liderlik alanında öne çıkan araştırmacılar arasındaki kümelenmeleri ve bağlantıları göstermektedir. Hossain, Md. Motaher, Gazi, Md. Abu Issa, Almasud, Abdullah ve Islam, Shanta gibi yazarlar, bu kümenin merkezinde yer almakta ve aralarında güçlü bir işbirliği ilişkisi bulunmaktadır.

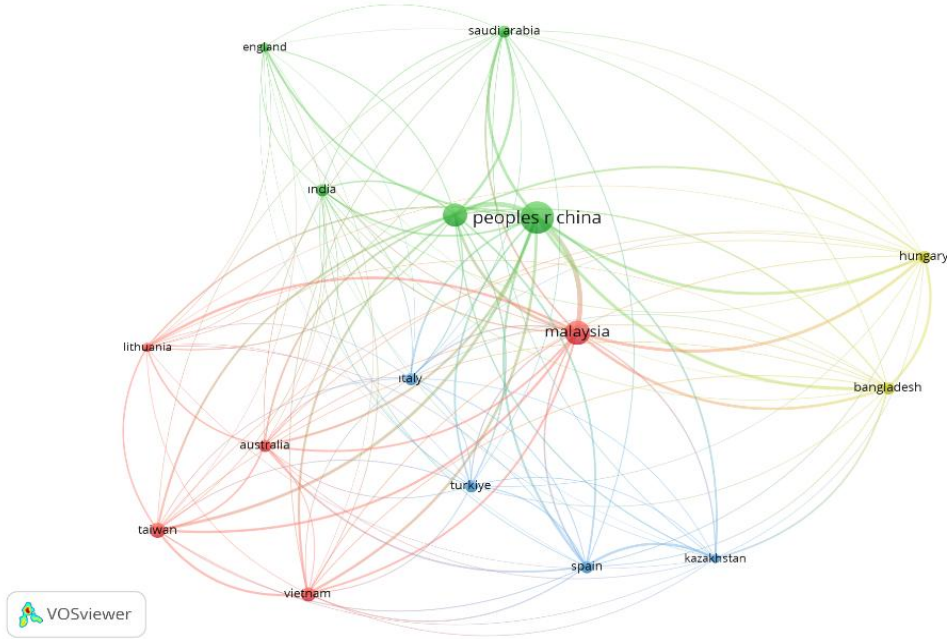
Şekil 5'te gösterilen zaman haritası yeşil liderlik alanında çalışmaları olan araştırmacıların yayın zamanlarına göre dağılımını ve etkinlik yoğunluklarını ortaya koymaktadır. Iqbal, Qaisar ve Ahsan, Muhammad Junaid 2022-2023 yıllarında alana katkı sunmaya başlamışlar ve bu yazarlar yeşil liderlik literatürünün gelişiminde rol oynamışlardır. Ahsan ve Muhammad Junaid, aktif olan yazarlar arasında yer almakta; erken dönem ile güncel dönem araştırmacılarını birbirine bağlamakta ve yeni araştırma alanlarının gelişmesine olanak sağlamaktadır. 2023-2024 yıllarında Martinez-Falco, Javier, Montalvo-Falcon, Johnny Vicente, Marco-Lajara, Bartolome, Gazi, Md. Abu Issa ve Al Masud, Abdullah gibi isimler bu dönemde öne çıkmaktadır. Bu, yeşil liderliğe yönelik

akademik ilginin giderek arttığını ve yeni çalışmaların daha çok bu isimler tarafından üretildiğini göstermektedir.

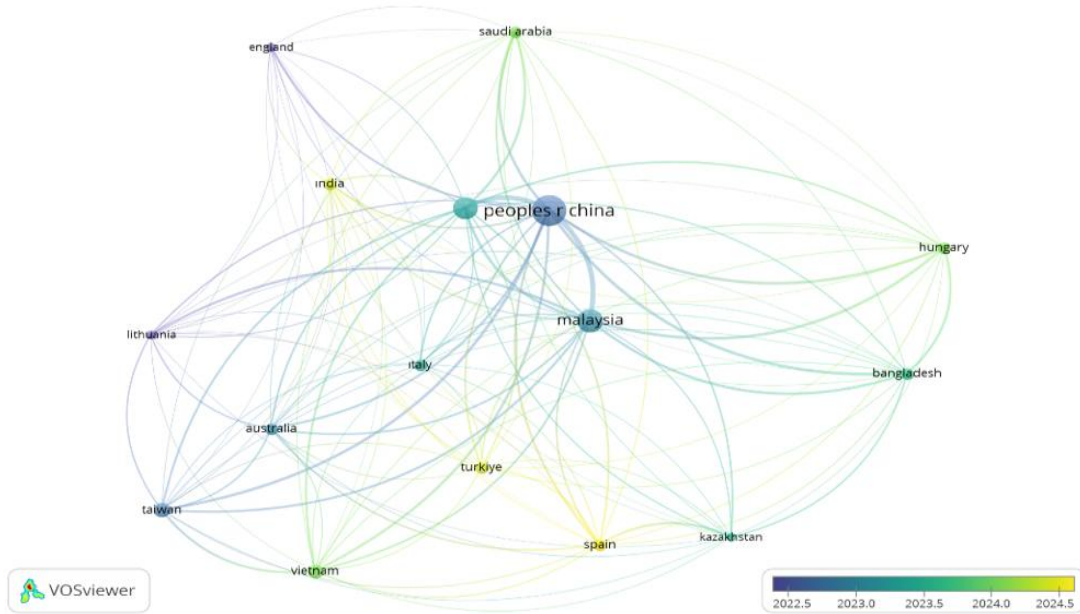
4.1.3. Yeşil Liderlik Çalışmalarının BE Ülke Analizi

Aşağıdaki iki farklı şekil (ağ haritası ve zaman haritası) yeşil liderlik alanında çalışmalar yürüten ülkeler arasındaki etkileşimleri, katkıları ve zamansal gelişimi göstermektedir.

Şekil 6: Ağ Haritası

Şekil 7: Zaman Haritası

Şekil 6'daki ağ haritasına bakıldığında, Çin ve Malezya'nın haritanın en büyük düğümüne sahip olan ülkeler olduğu ve yayın üretimi ve iş birliği ağı ile merkezi bir konumda yer aldığı görülmektedir. Hindistan ve Sudi Arabistan merkez ülkeler ile bağlantılı çalışmalarıyla dikkat

çekmektedir. Diğer taraftan, Türkiye, İtalya, İspanya ve Kazakistan gibi ülkeler ise literatüre katkı sağlayan ülkeler arasında yer alsalar da daha küçük ölçekli düğümlerle temsil edilmektedir. Avustralya, Vietnam, Tayvan ve Litvanya ise benzer şekilde, birbirleriyle yüksek bağlantı düzeyine sahip olan bir başka kümeyi oluşturmaktadır.

Şekil 7'deki zaman haritasında, Çin ve Malezya, yeşil liderlik literatüründe hem üretkenlik hem de uluslararası iş birliği açısından merkez konumundadır. Özellikle 2021 ve öncesinden itibaren süregelen yoğun akademik katkılarını ortaya koydukları görülmektedir. İngiltere, İran ve Suudi Arabistan gibi ülkeler, Çin ve Malezya ile güçlü tarihsel iş birlikleri kurmuş olup bu bağlar ağın genel yapısında kritik bir rol oynamaktadır. Öte yandan, İspanya, Türkiye, Vietnam, Kazakistan gibi ülkeler daha yakın zamanlarda (2023-2024 ve sonrası) yeşil liderlik alanına katılım göstermiştir. Zaman haritası, yeşil liderlik literatürüne olan katkıların güncel ve artan bir eğilim gösterdiğini ortaya koymaktadır.

4.2. Yeşil Liderlik Çalışmalarının Atıf Analizi

Atıf analizi, bir akademik çalışmanın sonraki araştırmalar üzerindeki etkisini nicel verilerle ortaya koymak ve bu etkinin bilimsel literatürdeki yansımalarını anlamak amacıyla kullanılan önemli bir bibliyometrik yöntemdir. Bir çalışmanın literatürde nasıl konumlandığını belirlemek ve bilgi akışını izlemek için, yapılan atıfların sayısını değerlendirmek, bu atıfların zamansal dağılımını incelemek ve alanlar arası geçişkenliği analiz etmek gerekmektedir (Chiu vd., 2004: 70; Zan, 2019: 505). Atıf analizini farklı boyutlarda gerçekleştirmek mümkündür. Bu kapsamda; bireysel yayınları incelemek için doküman analizi yapmak, literatürdeki temel kaynakları tespit etmek amacıyla kaynak analizine başvurmak, etkili araştırmacıları belirlemek için yazar analizi yürütmek, akademik kurumların katkı düzeyini ortaya koymak için üniversite analizi gerçekleştirmek ve uluslararası bilimsel iş birliklerini analiz etmek amacıyla da ülkeler arası analiz yapmak gerekmektedir (Öztürk ve Kuruthan, 2020: 6; Kuh ve Dinçer Gültekin, 2025: 233).

4.2.1. Yeşil Liderlik Çalışmalarında En Çok Atıf Alan Makale Analizi

Aşağıdaki ağ haritası ve zaman haritası yeşil liderlik alanında yapılan çalışmalar arasındaki atıf ilişkilerini, etkileşim ağlarını ve yıllara göre dağılımlarını göstermektedir.

Şekil 8: Ağ Haritası

Şekil 9: Zaman Haritası

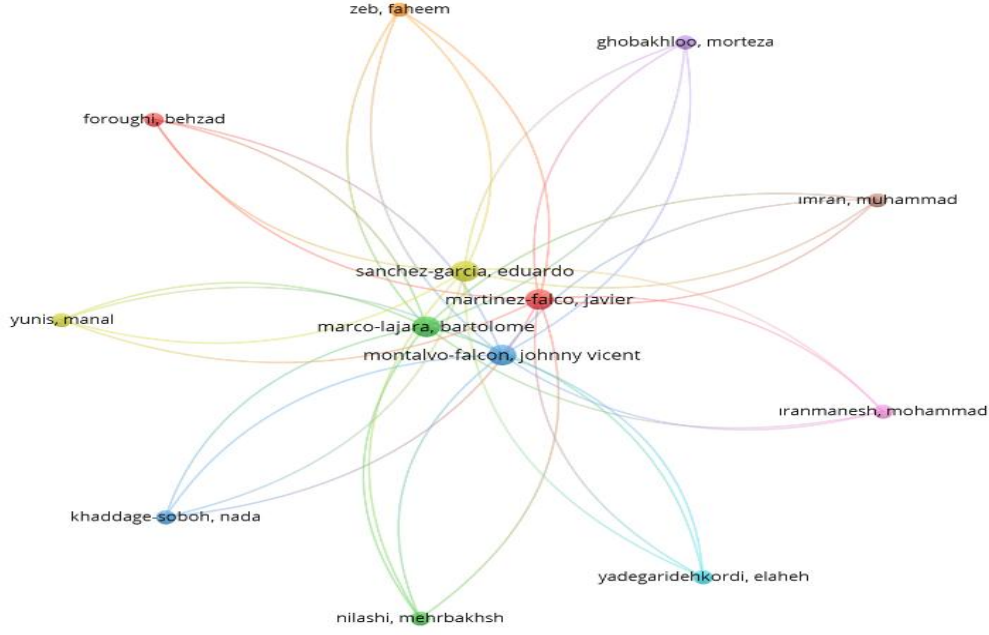
Şekil 8'deki ağ haritasına göre, Darvishmotevali (2022)'nin çalışmalarının en büyük düğüme sahip olduğu ve merkezi konumda yer aldığı görülmektedir. Ayrıca diğer birçok yazarla dolaylı ya da dolaysız olarak etkileşimde bulunduğu söylenebilir. Aftab (2022) ve Chen (2022) de çalışmalarının düğümlerinin büyük olduğu ve önemli sayıda atıf aldığı görülmektedir. Dey (2022), Iqbal (2021), Sarfraz (2022), Guo (2022) gibi araştırmacıların çalışmalarının haritadaki görünürlükleri ile literatürde yer edindikleri görülmektedir. Liu (2023), Xin (2023), Khaddage-Soboh (2024) çalışmalarının literatüre son dönemde katkı sağlamakta ve güncel araştırmalar için referans noktaları arasında yer almaktadır.

Şekil 9'daki zaman haritasına göre ise 2022 yılında yayımlanan çalışmaların daha yoğun ve etkili olduğu anlaşılmaktadır. Iqbal (2021) ve Ahmed (2021) erken dönem çalışmaları ile etkili olmuş ve sonraki yıllarda yayımlanan çalışmalara atıf temelinde yön vermiştir. Darvishmotevali (2022), Sarfraz (2022), Chen (2022), Cui (2022) ve Shoaib (2022) bu dönemde yayımlanarak yeşil liderlik alanında dikkat çekici etki yaratmışlardır. Öte yandan, Khan (2023), Liu (2023), Xin (2023) ve Khaddage-Soboh (2024) gibi çalışmaların literatüre yeni katkılar sunduğu gözlemlenmektedir.

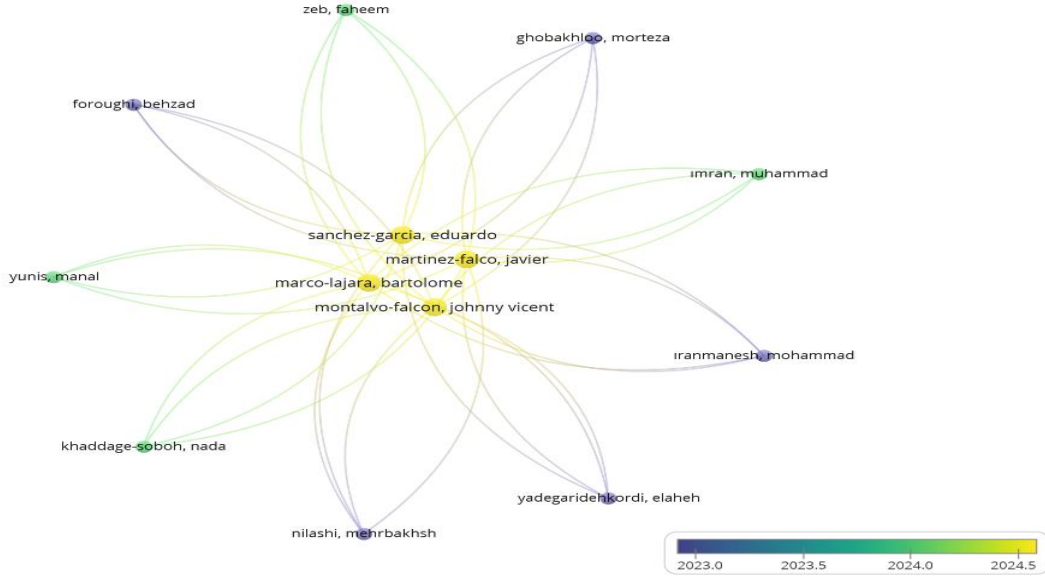
4.2.2. Yeşil Liderlik Çalışmalarında En Çok Atıf Alan Yazar Analizi

Aşağıdaki ağ haritası ve zaman haritası yeşil liderlik alanında çalışan yazarlar arasındaki atıf ilişkilerini ve iş birliği ağlarını görsel olarak sunmakta ve yazarların çalışmaların hangi yıllarda yoğunlaştığını ortaya koymaktadır.

Şekil 10: Ağ Haritası

Şekil 11: Zaman Haritası

Şekil 10'daki ağ haritasında Sanchez-Garcia, Eduardo, Martinez-Roc, Javier, Marco-Lajara, Bartolome ve Montalvo-Falcón, Johnny Vicent haritanın merkezinde konumlanmakta ve yüksek bağlantı yoğunluğuna sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, söz konusu yazarların hem daha fazla atıf almış hem de diğer araştırmacılarla daha sık iş birliği yapmış olduklarını göstermektedir. Zeb, Naeem, Forough, Behzad, Yunis, Jamal gibi isimler, merkezdeki yazarlarla bağlantılıdır ancak ağda daha az bağlantıya sahiptir. Bu, onların sınırlı sayıda iş birliği yaptığı anlamına gelmektedir.

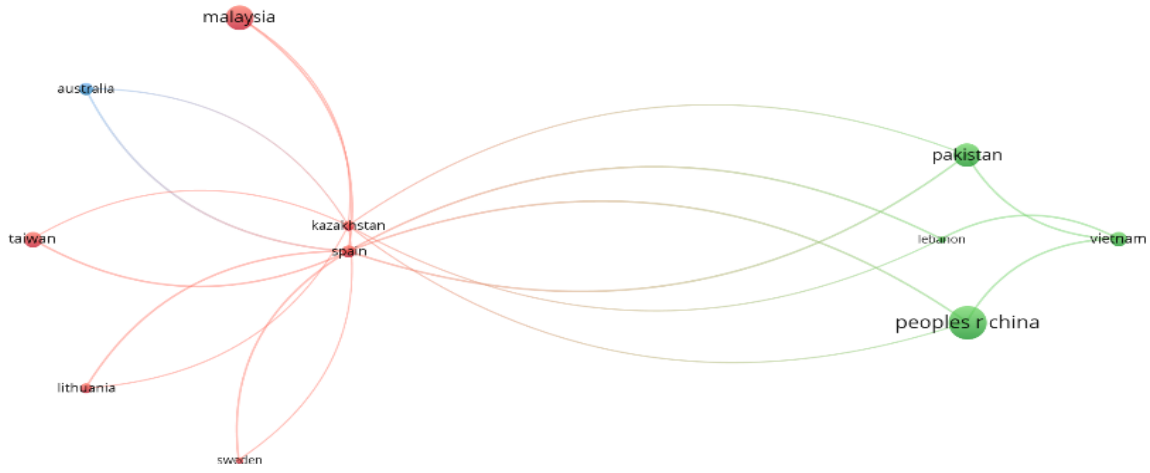
Şekil 11'deki zaman haritasında iş birliği ağlarının 2023 yılından itibaren giderek yoğunlaştığı ve genişlediği görülmektedir. Sanchez-Garcia, Eduardo ve Martinez-Lopez, Javier hem 2023 yılında hem de 2024 yıllarında birçok farklı yazarla iş birliği yapmışlardır. Merkezî konumda yer alan

Sanchez-Garcia, Eduardo, Martinez-Falco, Javier, Marco-Lajara, Bartolome ve Montalvo-Falcon, Johnny yazarların Vicent gibi son dönemlerde (2023-2024) daha aktif oldukları anlaşılmaktadır. Bu durum, bu yazarların güncel literatüre önemli katkılar sunduklarını göstermektedir. 2024 yılına yaklaşan dönemlerde ise Nilashi, Mehrbakhsh, Ghobakhloo, Morteza ve Yadegaridehkordi, Elaheh gibi yeni yazarların ağa katılması, araştırma grubunun zamanla genişlediğini ve iş birliği ağının dinamik yapısını sürdürdüğünü göstermektedir. Bu durum, alanın gelişen yapısını ve disiplinler arası etkileşimin güçlendiğini yansıtmaktadır.

4.2.3. Yeşil Liderlik Çalışmalarının En Çok Atıf Alan Ülke Analizi

Aşağıdaki ağ haritası ve zaman haritasında yeşil liderlik üzerine yapılan araştırmalarda hangi ülkelerin ön planda olduğu ve bu ülkeler arasındaki bilimsel etkileşim ağları görülmektedir.

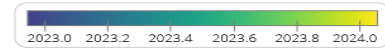
Şekil 12: Ağ Haritası

Şekil 13: Zaman Haritası

VOSviewer

Şekil 12'deki ağ haritasında Kazakistan ve İspanya yeşil liderlik literatüründe ağın merkezinde konumlanmış olup çok sayıda ülkeyle bağlantı kurarak araştırma iş birliklerinde önemli bir köprü görevi üstlendiğini ve uluslararası düzeyde etkileşimde bulunduğunu göstermektedir. Diğer yandan Çin, Pakistan ve Malezya diğer ülkelere göre daha büyük düğümlere

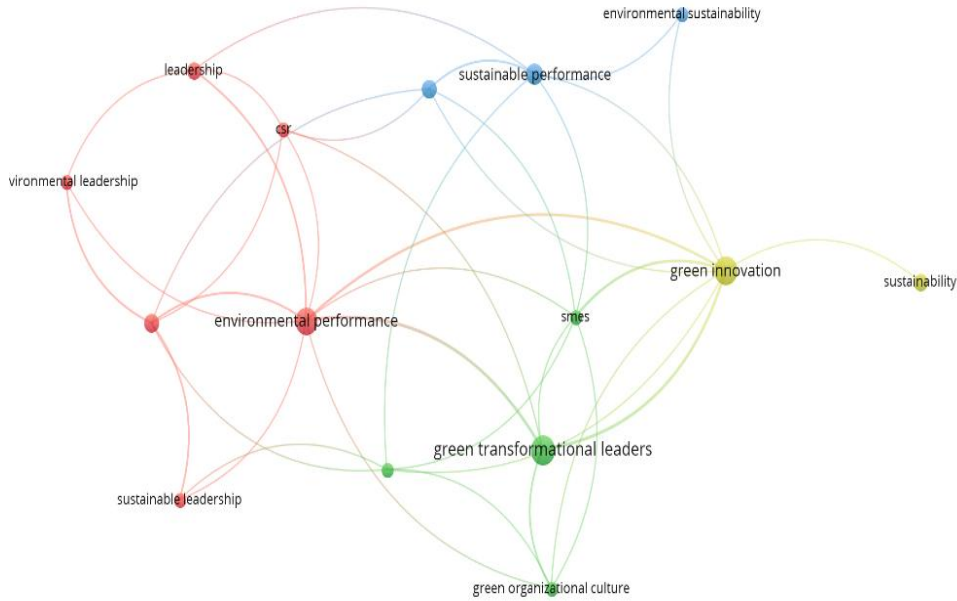
sahip olduğu ve bu ülkelerin yeşil liderlik alanında yüksek atıf alan çalışmalara sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Şekil 13'teki zaman haritası analizinde 2021-2022 yıllarında Çin, Pakistan, Vietnam ve Malezya erken dönem çalışmalarıyla yeşil liderlik literatürüne katkı sunmaya başlayan ülkeler arasında yer almaktadır. Kazakistan ve İspanya ağın merkezinde yer alarak 2023-2024 yıllarında birçok ülke ile çok yönlü etkileşim göstermekte ve son yıllarda yapılan çalışmalarda ön plana çıkmaktadır.

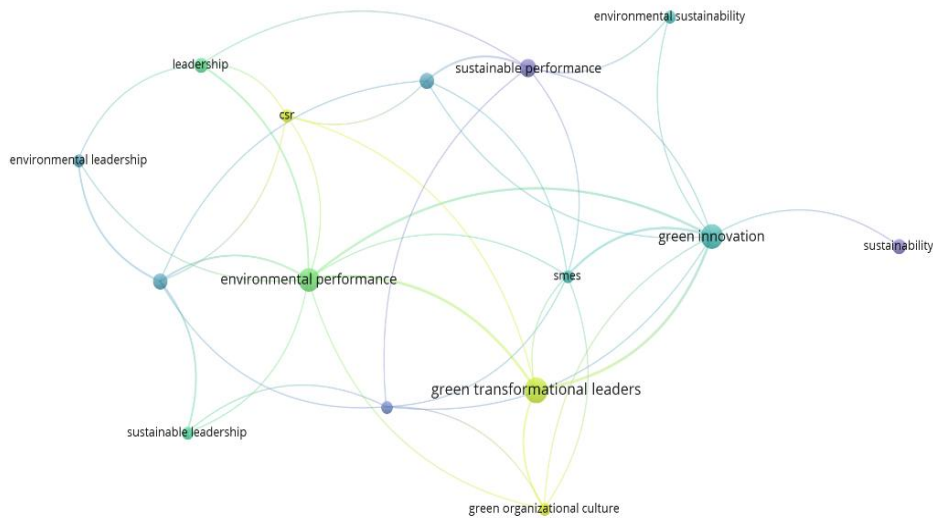
4.3. Yeşil Liderlik Çalışmalarındaki Anahtar Kelimeler Analizi

Bu başlık altında yeşil liderlik çalışmalarındaki anahtar kelimelerin ağ haritası ve zaman haritası analizlerine yer verilmektedir.

Şekil 14: Ağ Haritası

Şekil 15: Zaman Haritası

Haritada dikkat çeken ilk unsur, “*environmental performance*” kavramının merkezi bir konumda yer almakta ve birçok farklı kavramla yoğun biçimde ilişkilendirilmekte olduğudur. Bu durum, yeşil liderliğin öncelikli olarak çevresel performansı artırma yönünde ele alındığını göstermektedir. Özellikle “*leadership*”, “*environmental leadership*”, “*CSR*” ve “*sustainable leadership*” kavramlarının bu merkez etrafında kümelenmekte olması, yeşil liderlik anlayışının klasik liderlik ve kurumsal sosyal sorumluluk perspektifleriyle ilişkilendirilmekte olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, haritada “*green transformational leaders*” kavramının da dikkat çeken bir odak noktası oluşturduğu görülmektedir. Bu kavramın, “*green organizational culture*”, “*SMEs*” ve “*environmental performance*” ile doğrudan bağlantılı olması, yeşil liderliğin dönüşümcü liderlik bağlamında değerlendirilmekte olduğunu ve organizasyonel kültür ile kurumsal yapıların sürdürülebilir dönüşümünde önemli bir rolünün olduğunu göstermektedir.

Öte yandan, “*green innovation*” kavramının da ayrı bir kümelenme içinde yer almakta olduğu görülmektedir. Bu kavramın “*sustainability*”, “*SMEs*” ve “*green transformational leaders*” ile ilişkilendirilmesi, yeşil liderliğin inovasyon süreçlerine yön vermek amacıyla stratejik bir unsur olarak değerlendirildiğine işaret etmektedir. Bu durum, yeşil liderlik uygulamalarının yalnızca çevresel sonuçlara değil, aynı zamanda yenilikçilik kapasitesine de katkı sağlamakta olduğunu ortaya koymaktadır. Haritada yer alan “*sustainable performance*” ve “*environmental sustainability*” gibi kavramlarla kurulan bağlar ise, yeşil liderliğin işletme performansı ve çevresel sürdürülebilirlik açısından da anlamlı çıktılar üretmekte olduğunu göstermektedir. Bu kavramların yer aldığı mavi kümelenme, literatürde performans ve sürdürülebilirlik ekseninde yürütülen çalışmalarda yeşil liderliğin rolünün giderek daha fazla araştırılmakta olduğunu düşündürmektedir.

Haritada en dikkat çekici kavramlardan biri “*green transformational leaders*” (yeşil dönüşümcü liderler) olup, 2024 yılına yakın tarihlerde yoğunlaşan çalışmaları temsil etmesi bakımından güncel bir araştırma odağı hâline gelmiştir. Bu kavramın, “*green organizational culture*” (yeşil örgütsel kültür), “*CSR*” (kurumsal sosyal sorumluluk) ve “*environmental performance*” (çevresel performans) gibi diğer önemli kavramlarla güçlü biçimde ilişkili olduğu görülmektedir. Bu durum, yeşil liderliğin yalnızca çevresel fayda sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda kurumsal değerler ve kültürle bütünleşik şekilde ele alındığını göstermektedir. Öte yandan, “*sustainable leadership*” (sürdürülebilir liderlik) ve “*environmental leadership*” (çevresel liderlik) gibi kavramların daha çok 2022 ve öncesinde kullanıldığı ve görece daha eski çalışmalarda ön planda yer aldığı dikkat çekmektedir. Bu durum, yeşil liderliğin sürdürülebilirlik literatüründen ayrılarak daha spesifik ve güncel bir kavramsallaşmaya yöneldiğini göstermektedir. Bununla birlikte, “*green innovation*” (yeşil inovasyon) ve “*sustainable performance*” (sürdürülebilir performans) gibi kavramlarla olan bağlantılar, yeşil liderliğin işletmelerin yenilikçilik düzeyi ve performans çıktıları ile ilişkili olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda yeşil liderlik, çevresel değerlerin organizasyonel başarımlar üzerindeki etkileri bağlamında stratejik bir unsur olarak konumlandırılmaktadır. Ayrıca haritada yer alan “*SMEs*” (küçük ve orta ölçekli işletmeler) kavramı, KOBİ’ler bağlamında da yeşil liderlik uygulamalarının ele alındığını ve bu işletmelerin sürdürülebilirlik stratejilerinde liderlik yapılarının etkisinin araştırılmakta olduğunu göstermektedir.

5. Sonuç ve Değerlendirme

Yeşil liderlik, liderin çalışanları çevre koruma bağlamında çalışmaya yönlendirme ve motive etme becerisini ifade etmektedir. Yeşil liderliğin önemli bir yönü “yeşil dönüşüm liderliği”dir. Yeşil dönüşüm liderliği, çalışanları yeşil hedeflere ulaşmaları için güçlendirmeye, çevresel sürdürülebilirlik için bir vizyon oluşturmaya ve organizasyon içinde yeşil değişimi teşvik etmeye odaklanarak çevresel sorumlulukları ve sürdürülebilirlik ilkelerini iş dünyasına entegre etmeye çalışmaktadır. Yeşil dönüşümcü liderler aynı zamanda çevreyi korumaya odaklanmakta ve bu amaçla yeşil bir kalkınma vizyonu belirleyerek çalışanları çevresel hedefler doğrultusunda

çalışmaya teşvik etmekte ve yeşil performans hedeflerini gerçekleştirirler. Bu liderlik tarzı yalnızca çevre dostu uygulamaları teşvik etmekle kalmaz, aynı zamanda ürün yaşam döngüsü boyunca ekolojik sürdürülebilirliğe de katkıda bulunmaktadır.

Yeşil liderlik, giderek artan çevresel sorunlar karşısında stratejik bir yönetim yaklaşımı olarak ön plana çıkmaktadır. Yeşil liderlik alanı gelişmeye açık ve araştırmacılar için çok sayıda fırsat sunmaktadır. Bu açıdan çevresel sorunların üstesinden gelmek ve sürdürülebilir bir gelecek inşa etmek açısından işletmelerin yeşil liderlik yaklaşımını benimsemeleri önemli görülmektedir. Zira yeşil liderlik yalnızca çevre dostu uygulamalarla sınırlı olmayıp inovasyon süreçlerini ve örgütsel kültürü dönüştürerek çevresel performansı iyileştirmekte ve işletmelerin uzun vadeli başarısına katkı sağlamaktadır. Ayrıca yeşil liderlik, değişim yönetimi süreçlerini şekillendirmede önemli bir etkiye sahiptir ve bu nedenle işletmeler için stratejik bir öncelik içeriğine sahiptir. Neticede yeşil liderlik tarzının akademik çalışmalarda da kapsamlı bir şekilde araştırılması önem arz etmektedir.

Bu çalışmada gerçekleştirilen bibliyometrik analizler doğrultusunda, yeşil liderlik kavramının son yıllarda giderek artan bir akademik ilgiyle ele alınmakta olduğu ortaya konulmuştur. Zaman temelli analiz, özellikle 2023 sonrası dönemde “*green transformational leaders*”, “*green innovation*” ve “*green organizational culture*” gibi kavramların öne çıktığını ve konunun daha yenilikçi ve örgütsel boyutlarla ilişkilendirilmeye başlandığını göstermektedir. Anahtar kelime ağı haritası ise yeşil liderliğin çok boyutlu bir araştırma alanı haline geldiğini; bu kavramın çevresel performans, sürdürülebilirlik, dönüşümcü liderlik, kurumsal sosyal sorumluluk ve yeşil inovasyon gibi çeşitli tematik alanlarla güçlü ilişkiler kurmakta olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışmada yeşil liderlik kavramının örgütsel yapıların çevresel sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmasında stratejik bir unsur olarak konumlandığı; özellikle KOBİ’ler, inovasyon süreçleri ve dönüşümcü liderlik yaklaşımlarıyla etkileşim içinde gelişim gösterdiği bulguları elde edilmiştir. Bu çerçevede, yeşil liderlik üzerine yapılan çalışmaların hem kuramsal zenginlik hem de pratik uygulama açısından derinleşmeye devam ettiği ve sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde evrildiği görülmektedir.

Yeşil liderlik üzerine yapılmış olan çalışma, bu alanın giderek disiplinler arası bir yapıya dönüştüğünü göstermektedir. Artık yeşil liderlik sadece çevre duyarlılığı ile değil, aynı zamanda işletmelerde verimlilik, çalışanların motivasyonu ve yenilikçilik kapasitesiyle de ilişkilendirilmektedir. Bu nedenle yeşil liderlik, şirketlerin kurumsal sosyal sorumluluk anlayışını geliştiren ve onlara uzun vadede rekabet avantajı kazandıran önemli bir yaklaşım haline gelmektedir.

Çalışmada yapılan ağ analizleri, özellikle Çin, Malezya, İspanya ve Kazakistan’ın, yayın üretimi ve iş birliği açısından merkezde yer aldığını göstermektedir. Bu durum yeşil liderlik araştırmalarının artık yalnızca belli bölgelerde değil, küresel ölçekte hızla yayıldığını ortaya koymaktadır. Farklı coğrafyalardan gelen araştırmacıların katkılarıyla alan daha da zenginleşmektedir. Böylece yeşil liderlik yalnızca Batı merkezli bir literatür olmaktan çıkmış ve farklı kültürel bağlamların deneyim ve uygulamalarını da içine alan çok boyutlu bir araştırma alanına dönüşmüştür.

Araştırma sonuçları, yeşil liderlik alanının giderek gelişen, dinamik ve çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Gelecek araştırmalarda, kavramın kuramsal çerçevesinin daha net biçimde tanımlanması ve dönüşümcü, etik ya da sürdürülebilir liderlik yaklaşımlarıyla ilişkilerinin kapsamlı şekilde incelenmesi önerilmektedir. Ayrıca, farklı kültürel ve sektörel bağlamlarda yürütülecek çalışmalar, yeşil liderliğin uygulama alanlarını genişletmek açısından önem taşımaktadır. Nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma araştırmaların yapılması ise, kavramın örgütsel düzeydeki etkilerinin daha derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte, yeşil liderliğin inovasyon süreçleri, çevresel performans ve sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle etkileşiminin incelenmesi, ilerleyen dönem araştırmaları için önemli bir potansiyel alan sunmaktadır.

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Araştırmanın temel kısıtı, yalnızca Scopus veri tabanında indekslenen çalışmaların analiz edilmesiyle sınırlı olmasıdır. Bu nedenle, gelecekte yapılacak çalışmalarda benzer bibliyometrik analizlerin Web of Science, EBSCOhost ve JSTOR gibi farklı veri tabanlarına da uygulanması, literatürün daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesine katkı sağlayacağı öngörülmektedir. Ayrıca, araştırmacıların CiteSpace, Pajek veya RStudio gibi farklı görsel haritalama yazılımlarını kullanarak karşılaştırmalı analizler yürütmeleri önerilmektedir. Yeşil liderlik alanında özellikle Türkiye adresli ve Scopus tarafından taranan çalışmaların sayısının artırılması gerekmektedir. Gelecek araştırmalarda, yeşil liderlik kavramının yeşil inovasyon, örgütsel sürdürülebilirlik, yeşil örgüt kültürü ve çevresel performans gibi değişkenlerle ilişkilendirilmesi, literatürün derinleşmesine katkı sağlayacaktır. Mevcut çalışmaların çoğunun olumlu örgütsel çıktılara odaklandığı göz önünde bulundurulduğunda, gelecekte yeşil liderliğin olası sınırlılıkları veya olumsuz örgütsel sonuçları üzerine yapılacak araştırmaların da alana önemli bir kuramsal çeşitlilik kazandıracığı düşünülmektedir.

Destek ve Teşekkür Beyanı: Bu araştırmanın hazırlanmasında herhangi bir dış destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı: Araştırmanın yazarı olarak herhangi bir çıkar çatışma beyanım bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Tek yazarlı bir araştırma olup yazar katkı oranı %100'dür.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı: Bu araştırmanın her aşamasında "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi"nde belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu çalışmanın yazım sürecinde etik kurallarına uygun alıntı yapılmış ve kaynakça oluşturulmuştur. Çalışma intihal denetimine tabi tutulmuştur.

Etik Kurul İzni: Bu araştırma için etik kurul iznine ihtiyaç bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Ağcasulu, H. ve Yavuz, İ. S. (2021). Yerel Yönetimler ve Bütçe İlişisine Yönelik Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi (AKAD)*, 13 (24), 104-121.
- Ahsan, M. J. (2025). Green Leadership and Innovation: Catalysts for Environmental Performance in Italian Manufacturing. *International Journal of Organizational Analysis*, 33 (7), 1646-1669.
- Akdemir, A. (2008). *Vizyon Yönetimi Birey, Kurum, Kent ve Ülke Düzeyinde*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Akkuş, Y. (2023). Bibliometric Analysis of Entrepreneurial Personality with Science Mapping Technique. *Prizren Social Science Journal*, 7 (2), 32-47.
- Al Zaabi, S. E., Kumar, A., & Khakdaman, M. (2025). Responsible Big Data Intelligence for Green Workforce Effectiveness: Moderating and Mediating Roles of Green Leadership. *Journal of Organizational Effectiveness: People and Performance*, 1-24.
- Artsın, M. (2020). Bir Metin Madenciliği Uygulaması: VOSviewer. *Eskişehir Teknik Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi B-Teorik Bilimler*, 8 (2), 344-354.
- Aslancı, S. (2022). Araştırma Sorgulamaya Dayalı Öğrenme: Bibliyometrik Bir Analiz. *Scientific Educational Studies*, 6 (1), 1-25.
- Balkan Akan, B. (2025). A Bibliometric Analysis of Organizational Creativity Research. *International Journal Of Innovation Science*, 17 (2), 296-318.
- Bass, B. M. (1998). *Transformational Leadership: Industrial, Military, and Educational Impact*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Cavlak, H., Kurt, S. ve Kalafat, M. (2024). Yapay Zekâ ve Kurumsal Raporlama: Scopus Veritabanındaki Yayınların Bibliyometrik Analizi. *Mali Çözüm Dergisi*, 34 (185), 1319-1348.

- Chen, C. (2017). Science Mapping: A Systematic Review of the Literature. *Journal of Data and Information Science*, 2 (2), 1-40.
- Chen, Y., Chang, C. ve Lin, Y. (2014). Green Transformational Leadership and Green Performance: The Mediation Effects of Green Mindfulness and Green Self-Efficacy. *Sustainability*, 6, 6604-6621.
- Chen, Y. S. & Chang, C. H. (2013). The Determinants of Green Product Development Performance: Green Dynamic Capabilities, Green Transformational Leadership, and Green Creativity, *J Bus Ethics*, 116, 107-119.
- Chiu, W. T., Huang, J. S. ve Hor, Y. S. (2004). Bibliometric Analysis of Severe Acute Respiratory Syndrome-Related Research in the Beginning Stage. *Scientometrics*, 61, 69-77.
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). Science Mapping Software Tools: Review, Analysis, and Cooperative Study Among Tools. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 62 (7), 1382-1402.
- Dalkılıç, E. (2025). Reflections of Blockchain Technology in the Accounting Field: A Bibliometric Review. *International Journal of Economics, Business and Politics*, 9 (2), 539-553. <https://doi.org/10.29216/ueip.1664532>
- Doan, H. H., & Wu, W. (2025). Research Hotspots and Trends In Green Transformational Leadership: A Bibliometric and Visualized Analysis. *Human Systems Management*, 44 (5), 836-851.
- Gardner, W. L., & Avolio, B. J. (1998). The Charismatic Relationship: A Dramaturgical Perspective. *Academy of Management Review*, 23, 32-58.
- Kerse, G., Maden, Ş. ve Selçuk, E. T. (2021). Yeşil Dönüştürücü Liderlik, Yeşil İçsel Motivasyon ve Çalışanın Yeşil Davranışı: Ölçek Uyarlama ve İlişki Tespiti. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 13 (2), 1574-1591.
- Kuh, Z. ve Erdem, R. (2024). Hastalık Saklama Kavramının Bibliyometrik Analiz Yöntemi ile İncelenmesi. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (Special Issue), 68-78.
- Kuh, Z. ve Gültekin, Dinçer, D. (2025). Dijital Etik ile İlgili Çalışmaların VOSviewer Programı ile Bibliyometrik Analizi. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 11 (1), 223-242.
- Lusiani, M., Abidin, Z., Fitriyaningsih, D., Yusnita, E., Adiwinata, D., Rachmaniah, D., ve Purwanto, A. (2020). Effect of Servant, Digital and Green Leadership Toward Business Performance: Evidence from Indonesian Manufacturing. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 11.
- Morris, S., DeYong, C., Wu, Z., Salman, S. ve Yemenu, D. (2002). DIVA: A Visualization System For Exploring Document Databases for Technology Forecasting. *Computers & Industrial Engineering*, 43 (4), 841-862.
- Nirwal, P., & Bhardwaj, A. (2025). Mapping the Nexus of Green Innovation and Sustainability in MSMEs: A Bibliometric Perspective. *Business Strategy & Development*, 8 (3), e70192.
- Öztürk, N. ve Kurutkan, M. N. (2020). Kalite Yönetiminin Bibliyometrik Analiz Yöntemi ile İncelenmesi. *Journal of Innovative Healthcare Practices*, 1 (1), 1-13.
- Robertson, J. L., & Barling, J. (2013). Greening Organizations Through Leaders' Influence on Employees' Pro-Environmental Behaviors. *Journal of Organizational Behavior*, 34 (2), 176-194.
- Rumijati, A., & Novianti, K. R. (2024). The Development of Green Transformational Leadership: A Bibliometric Analysis. *MEC-J (Management and Economics Journal)*, 8 (2), 133-144.
- Sabando-Vera, D., Montalván-Burbano, N., Parrales-Guerrero, K., Yonfa-Medrand, M. ve Plaza-Úbeda, J.A. (2025). Daha Yeşil Bir Gelecek Yetiştirmek: KOBİ'lerde Yeşil İnovasyonun Bibliyometrik Analizi. *Teknolojik Tahmin ve Sosyal Değişim*, 212, 123976.
- Sezer, F. ve Kurtulgan, F. İ. (2024), *Yeşil Liderlik ve Değişim*. T. İmadoğlu Kalkan (Ed.), *Bilgi Çağında Değişim ve Liderlik*, (s. 161-184) içinde.

- Syarifuddin, S., Kurnianingrum, D., Fakhri, M., & Joviano, R. (2025). Insights Into Green Leadership: A Brief Bibliometric Data. In *International Conference on Medical Imaging, Electronic Imaging, Information Technologies, and Sensors*. (MIEITS 2025), 13631. 101-107.
- Torun, B. T. (2023). The Effects of Green Transformational Leadership on The Green Behaviour of Business, The Environment and the Green Performance. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (61), 31-53.
- Tuna, Ö., & Yıldız, M. (2023). Çalışanın Yeşil Davranışı ve İş Performansında Yeşil Dönüştürücü Liderliğin Rolü. *Uluslararası İktisadi ve İdari İncelemeler Dergisi*, (C-iasoS 2022 Özel Sayısı), 61-80.
- Udin, U., Chantes, S., & Dananjoyo, R. (2025). Green Transformational Leadership and Environmental Performance: Insights from Bibliometric Analysis for Future Research Agenda. *International Journal of Sustainable Development & Planning*, 20 (6).
- Ulhaq, I., Nayak, R., George, M., Nguyen, H., & Quang, H. (2024). Green Knowledge Management: A Bibliometric Analysis, Research Trends and Future Directions. *VINE Journal of Information and Knowledge Management Systems*.
- Van Eck, N. J. ve Waltman, L. (2013). VOSviewer Manual. 1 (1), *Universiteit Leiden*.
- Yücebalkan, B. (2020). Holistik Perspektiften Güncel Liderliğe Bir Bakış: Dijital Liderlik+ Yeşil Transformasyonel Liderlik. *International Journal of Disciplines in Economics & Administrative Sciences Studies*, 6 (18), 388-396.
- Zan, B. U. (2012). Türkiye’de Bilim Dallarında Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz Çalışması. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zan, B. U. (2019). Doğrudan Atıf, Ortak Atıf ve Bibliyografik Eşleşme Yaklaşımlarına Dayalı Olarak Araştırma Alanlarının Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14 (2), 501-516.
- Zhong, J., Shao, X., Xiao, H., Yang, R. ve An, X. (2025). The Research on the Green Leadership: A Systematic Review and Theoretical Framework. *Environment. Development and Sustainability*, 27 (1), 377-408.